

**Uchwała Nr XXXII/262/2021
Rady Miejskiej w Pieńsku
z dnia 28 grudnia 2021 roku**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Pieńsk na lata 2022-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1249)

uchwała się co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Pieńsk na lata 2022-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Pieńsk.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z mocą obowiązującą od dnia 01 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący
Rady Miejskiej
Łukasz Brodziak

Załącznik
do Uchwały Nr XXXII/262/2021
Rady Miejskiej w Pieńsku
z dnia 28 grudnia 2021 roku

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE PIEŃSK**

NA LATA 2022-2026

1. WPROWADZENIE

Przemoc jest problemem powszechnym, który dotyczy ludzi bez względu na ich wiek, status materialny, poziom wykształcenia, czy wykonywany zawód.

Jest zjawiskiem złożonym i wieloczynnikowym, dlatego, aby skutecznie przeciwdziałać przemocy, a tym samym pomagać rodzinom, w których jest ten problem, potrzebne jest interdyscyplinarne spojrzenie na rodzinę, jej członków i ich sytuację, potrzeby, zachowania.

Gmina Pieńsk inicjuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, głównie są one prowadzone przez lokalne instytucje. Odbywają się szkolenia podnoszące kwalifikacje osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne, doradcze i socjalne oraz interwencje wobec osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc, jak również podejmowane są działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Społeczność Gminy Pieńsk na bieżąco informowana jest o dostępnych formach wsparcia dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc, jak również o samym zjawisku przemocy, stereotypach i mitach dotyczących stosowania przemocy.

Program zakłada stałą, kompleksową i zintegrowaną współpracę podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy Pieńsk w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 4 obszarach:

1. Profilaktyka i edukacja społeczna
2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie
4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1.1. DEFINICJA

Zgodnie z zapisem ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pod pojęciem przemocy w rodzinie należy rozumieć jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub osobiste dobra osobiste członków rodziny tj. małżonka, wstępnego, zstępnego, rodzeństwa, powinowatego w tej samej linii lub stopniu, osobę pozostającą w stosunku przysposobienia oraz jej małżonka, a także osobę pozostającą we wspólnym pożyciu, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

1. jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym, działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby doświadczającej przemocy,
2. siły są nierównomierne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą (nie tylko fizyczną),

3. narusza prawa i dobra osobiste- osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę sił, narusza podstawowe prawa drugiej osoby, np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku,
4. powoduje cierpienie i ból – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie drugiej osoby na poważne szkody.

1.2. RODZAJE PRZEMOCY

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy:

- **Przemoc fizyczna**

Jest naruszeniem nietykalności fizycznej. Stanowi celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub zagrożenie uszkodzeniem ciała. W praktyce przybiera ona postać kopania, popychania, policzkowania, duszenia, dokonywania różnych złamań. Miejscem, gdzie najczęściej dochodzi do przemocy fizycznej jest dom rodzinny. W tym przypadku przemoc wyraża się w otwartej agresji wobec współmałżonka/partnerki/partnera, dzieci lub innej osoby.

Przyjmuje się, że tam, gdzie sposobem działania sprawcy jest jakiegokolwiek wykorzystanie siły fizycznej, mamy do czynienia z przemocą fizyczną.

- **Przemoc psychiczna**

Często nazywana jest emocjonalną, gdyż jest ona niepożądanym oddziaływaniem na psychikę drugiej osoby. Wiąże się z naruszeniem godności osobistej. Stanowi ona naruszenie woli człowieka, poczucia jego bezpieczeństwa, wolności.

Przemoc psychiczna oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie innymi dla własnych celów, wciąganie w konflikty. Często sprawca narzuca swoje poglądy ofierze, nie okazuje szacunku, wmawia chorobę psychiczną ofierze, wymaga posłuszeństwa, stosuje groźby.

Przemoc psychiczna jest jedną z najmniej dostrzegalnych form niszczenia człowieka. Często trudno dostrzec pozornie niewidoczną przemoc posługującą się słowem. Najczęściej widoczne są dopiero skutki stosowania długotrwałej przemocy psychicznej. Dlatego też przemoc psychiczna jest trudna do zmierzenia.

Przemoc psychiczna to sytuacja, gdy sprawca sprawuje psychologiczną kontrolę nad ofiarą. Bardzo często sprawca dąży do izolacji społecznej swojej ofiary poprzez ograniczanie jej kontaktów sąsiedzkich, ze znajomymi, czy też z członkami rodziny.

Sprawca przemocy psychicznej domaga się od ofiary posłuszeństwa właściwie w każdej dziedzinie życia

- **Przemoc seksualna**

Ta forma przemocy oznacza każdą ingerencję w sferę seksualną drugiej osoby wbrew jej woli. Dlatego też za przemoc seksualną są uważane fizyczne i werbalne zachowania naruszające sferę seksualną. Dobrym przykładem tej przemocy jest doprowadzenie do obcowania płciowego poprzez użycie siły fizycznej, szantażu lub podstępny (podanie środków odurzających), zmuszenie do wykonania, poddania się lub uczestniczenia w czynności seksualnej, werbalne odnoszenie się do zachowań seksualnych, budowy anatomicznej ciała, lub orientacji seksualnej drugiej osoby.

- **Przemoc ekonomiczna**

Ta forma przemocy opisywana jest zwykle jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez sprawcę. Niekiedy ujmowana jest jako forma przemocy psychicznej polegającej na uzależnieniu dostępu do środków materialnych dla danej osoby od podporządkowania się woli sprawcy przemocy, w sytuacji kiedy osoba doznająca przemocy ma prawo korzystać z dóbr materialnych w swobodny sposób. Tego rodzaju działanie może polegać na zawładnięciu wspólnego majątku, wydzielaniu środków finansowych w zamian za określone zachowanie, traktowanie własności wspólnej jako wyłącznie własnej, skrupulatne rozliczanie z wydatkowania środków niestanowiących własności osoby rozliczającej.

Pieniądze lub inne wartości materialne są używane jako instrument do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swego rodzaju kartą przetargową.

- **Zaniedbanie**

Zaniedbanie może przybrać formę braku zainteresowania się daną osobą i w związku z tym zaniedbywaniem swoich obowiązków względem tej osoby lub może polegać na nadmiernej opiekuńczości, która prowadzi do zaburzenia prawidłowego funkcjonowania danej osoby. W zakresie relacji dziecko-rodzic, zaniedbanie można uznać nakładanie na dziecko obowiązków ponad jego możliwości rozwojowe, nawet w przypadku kiedy przejawia ono zdolności w innym kierunku. W tym wypadku dziecko traktowane jest przez rodziców/rodzica w sposób przedmiotowy jako narzędzie zaspokajania celów, marzeń rodzica.

1.3. SKUTKI PRZEMOCY

Przemoc w rodzinie jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym.

Konsekwencje doświadczenia przemocy przez osoby dorosłe

U osób poddawanych długotrwałej przemocy występują poważne problemy fizyczne i emocjonalne. Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należą: poważne obrażenia ciała, wzrost częstości zapadania na choroby somatyczne związane ze stresem, przygnębienie, smutek, obojętność, popadanie w depresję, niepokój, niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu, czy agresji, zmienność nastrojów, decyzji, niepewności, stany lękowe (w tym lęk przed bliskością), nieufność, poczucie zagrożenia, niska samoocena, kłopoty z zasypianiem, koszmary nocne, trudności z koncentracją, zwiększone spożycie środków psychoaktywnych, zaprzeczanie, obwinianie się, bezradność. Osoby doznające przemocy zachowują się niezrozumiale, niejednokrotnie zmieniają zdanie i wycofują zawiadomienie o przestępstwie, bronią sprawcy. Zachowania te przez psychologię tłumaczone są jako syndrom wyuczonej bezradności, zjawiska "prania mózgu", czy stresu pourazowego. Wycofanie się z aktywności służącej zmianie sytuacji i wyjściu z przemocy może wynikać z przekonania o bezskuteczności działań, powstałego na gruncie wcześniejszych doświadczeń. Bierność i rezygnacja bywają też wynikiem technik manipulacyjnych, jakim osoba doznająca przemocy jest poddawana przez osobę stosującą przemoc, która utrwała w niej niską samoocenę i wzbudza poczucie winy.

Konsekwencje doświadczenia przemocy przez dzieci

Dzieci często są bezpośrednimi osobami doznającymi przemocy lub/i świadkami przemocy w rodzinie. Obok obrażeń cielesnych przemoc domowa powoduje, że dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, pozbawione miłości, zaufania i bezpieczeństwa. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb negatywnie wpływa na rozwój dziecka i jest przyczyną wielu chorób psychosomatycznych. Dzieci wykorzystywane seksualnie wykazują wysoki poziom depresji, czują się osamotnione, miewają myśli samobójcze, zaburzenia snu, mogą być nadpobudliwe, agresywne. Cechuje je obniżona samoocena i poczucie bezwartościowości. Maltretowanie psychiczne dziecka wpływa destrukcyjnie na kształtowanie się jego osobowości. Może prowadzić do nieprzystosowania interpersonalnego (brak poczucia bezpieczeństwa, niski poziom kompetencji społecznych, trudności w kontaktach z rówieśnikami), deficytów intelektualnych (w zakresie możliwości poznawczych, rozwiązywaniu konfliktów i kreatywności), problemów aktywno-behawioralnych (agresja, samoponiżanie, lęk, wstyd i poczucie winy, wrogość i gniew, pesymizm i negatywizm). Skutki przemocy pojawiające się podczas trwania zachowań przemocowych są zaledwie początkiem destrukcyjnego wpływu przemocy domowej, jej konsekwencje mogą wpływać na funkcjonowanie człowieka przez całe jego życie. Odroczone skutki przemocy objawiają się w postaci różnych form niedostosowania społecznego. Mogą do nich należeć: trudności w nauce, wagarowanie, ucieczki z domu, udział w nieformalnych młodzieżowych grupach przestępczych, wysoki poziom agresji, nadużywanie alkoholu, branie narkotyków. Zachowania te to tylko niektóre ze sposobów ucieczki od problemu przemocy w rodzinie. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie (zwłaszcza seksualnej) powoduje problemy z nawiązywaniem i utrzymaniem satysfakcjonujących relacji z innymi osobami także w wieku dorosłym. Ponadto, zachowania przemocowe nierzadko są dziedziczone i pokoleniowo powielane. Młodzi chłopcy wychowujący się w rodzinach, gdzie mężczyzna znęca się nad kobietą, uczą się agresji wobec kobiet, dziewczynki zaś postrzegają bicie, maltretowanie i wykorzystywanie, jako elementy wpisane w rolę kobiety. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie podwyższa ryzyko, że krzywdzone dzieci staną się krzywdzącymi rodzicami.

Společne konsekwencje przemocy w rodzinie

Przemoc zagraża życiu, niesie ze sobą cierpienie fizyczne, rany, siniaki ale nade wszystko powoduje niewyobrażalnie wielkie szkody psychiczne u ofiar, które najczęściej przez lata doświadczają znęcania się, wykorzystywania lub zaniedbania. Przemoc domowa to także poważny problem społeczny. Destrukcyjna siła niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju młodym członkom rodziny. Niesie ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Niezwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa. Niezbędne jest zatem podejmowanie planowych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i profesjonaliści niosący pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

2. PRZEMOC W RODZINIE W WYBRANYCH AKTACH PRAWNYCH

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Ochronę osób, w tym dzieci przed przemocą domową gwarantuje Konstytucja RP. ART. 40 mówi, że "nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych". Art. 47- "każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym". Art. 71, pkt 1- "Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych". Art. 72- "Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzywaniem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. W toku ustalania praw dziecka organy władzy publicznej oraz osoby odpowiedzialne za dziecko są obowiązane do wysłuchania i w miarę możliwości uwzględnienia zdania dziecka. Ustawa określa kompetencje i sposób powoływania Rzecznika Praw Dziecka".

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.- Kodeks karny

Art. 207 kodeksu karnego uznaje przemoc w rodzinie za przestępstwo- "Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności".

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Ustawa wskazuje rozwiązania, które mają zapewnić lepszą ochronę prawną dla osób doznających przemocy domowej, a jednocześnie zwiększa skuteczność przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ustawa określa m.in. zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy w rodzinie oraz osób stosujących przemoc.

Pozostałe akty prawa oraz inne dokumenty wydane przez organy państwowe

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 Kodeks rodzinny i opiekuńczy
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności

- odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury "Niebieska Karta" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".
- Uchwały Nr 16 Rady Ministrów z dnia 01 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 r

3. DIAGNOZA SKALI ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY PIEŃSK - PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY”

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań konieczne jest zdiagnozowanie i stałe monitorowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy.

Ze względu na specyfikę zjawiska oszacowanie skali problemu nie jest zadaniem łatwym. Trudno jednoznacznie określić liczbę osób doświadczających przemocy, które w wielu przypadkach nie ujawniają problemu, a co za tym idzie nie składają zawiadomienia o przestępstwie. Dzieje się to z różnych powodów m.in. z obawy przed sprawcą, brakiem wiary w możliwość skutecznego działania wymiaru sprawiedliwości, chęci zapomnienia o doznanej krzywdzie, a także ochrony sprawców, z poczucia wstydu i obawy przed wykluczeniem społecznym. Przedstawione czynniki powstrzymujące przez składaniem zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie, odgrywają szczególną rolę w obliczu czynów popełnianych przez osoby bliskie i znajome. Z tego względu można przypuszczać, że znaczna liczba przypadków przemocy w rodzinie pozostaje nieujawniona.

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Pieńsk została przeprowadzona na podstawie danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny w Pieńsku. Zespół Interdyscyplinarny został powołany w 2011 roku. Od tego czasu gromadzi dane statystyczne dotyczące ujawnionych przypadków stosowania przemocy w rodzinie w oparciu o prowadzoną procedurę Niebieskie Karty.

Wypełnienie przez uprawnione do tego podmioty formularza Niebieska Karta część A inicjuje wszelkie działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową. W ciągu ostatnich trzech lat liczba sporządzonych Niebieskich Kart utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie, z niewielkimi tylko odchyleniami. Szczegółowe zestawienie przedstawia niżej zamieszczona tabela.

Tabela 1: Działania podejmowane w ramach procedury „Niebieskiej Karty”

Okres statystyczny	2018	2019	2020
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart - ogółem	17	18	25
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart wszczynających procedurę w tym przez :	16	18	20
Policja	12	17	19
Pomoc społeczna	4	0	1
Oświata	0	1	0
Służba zdrowia	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Sporządzone Niebieskie Karty część C (z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy)	25	14	17
Sporządzone Niebieskie Karty część D (z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc)	7	10	11

Liczba rodzin objętych pomocą Grup roboczych	25	21	26
Ogólna liczba kobiet objętych pomocą Grup roboczych w tym:	20	23	24
• niepełnosprawne	3	1	1
• starsze	5	7	4
Ogólna liczba mężczyzn objętych pomocą Grup roboczych, w tym:	19	20	21
• niepełnosprawni	2	2	3
• starsi	4	3	3
Liczba dzieci objętych pomocą	17	21	37
Liczba osób niepełnosprawnych w stosunku, do których istniało podejrzenie, że są ofiarami przemocy w rodzinie	1	2	2
Liczba osób starszych, po 60 roku życia w stosunku, do których istniało podejrzenie, że są ofiarami przemocy w rodzinie	5	8	5
Liczba posiedzeń Zespołu interdyscyplinarnego	5	5	5
Liczba utworzonych Grup roboczych	19	12	20
Łączna liczba posiedzeń Grup roboczych	80	101	125
Łączna liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty	12	15	13
Procedura zakończona ze względu na ustanie przemocy i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy	3	11	8
Procedura zakończona ze względu na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań	9	4	5
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, w tym:	49	62	61
• medycznego	1	0	1
• psychologicznego	5	10	17
• prawnego	2	12	9
• socjalnego	14	21	15
• zawodowego i rodzinnego	27	19	19

4. ZASOBY INSTYTUCJONALNE DZIAŁAJĄCE W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY PIEŃSK

Lp.	Nazwa jednostki/institucji	Adres	Dane kontaktowe
1	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pieńsku	Pieńsk, ul. Bolesławecka 18	tel. 75 7785921 we. 21 798 303 298
2	Zespół Interdyscyplinarny	Pieńsk, ul. Bolesławecka 18	tel. 75 7785921 we. 21 798 303 298
3	Komisariat Policji w Pieńsku	Pieńsk, ul. Zgorzelecka 31	tel. 47 873 24 00
4	Punkt Pomocy Rodzinie	Pieńsk, ul. Bolesławecka 29	tel. 75 778 65 11
5	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pieńsku	Pieńsk, ul. Bolesławecka 29	Tel. 75 778 65 11 wew. 118

6	Euroregionalne Centrum Kultury i Komunikacji w Pieńsku	Pieńsk, ul Hutnicza 23	tel.75 7786565
7	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Familia”w Pieńsku	Pieńsk, ul. Hutnicza 29	tel. 75 7786344
8	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Pieńsku	Pieńsk, ul. Szkolna 1	tel. 75 7786510
9	Szkoła Podstawowa Nr 2 w Pieńsku	Pieńsk, ul. Zgorzelecka 29	tel. 75 7786522
10	Szkoła Podstawowa w Dłużynie Dolnej	Dłużyna Dolna 66A	tel. 75 771 84-25
11	Przedszkole Publiczne Nr 1 w Pieńsku	Pieńsk, ul. Bolesławecka 49	tel. 75 7786463

5. ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Pomoc społeczna

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie same pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą osobom i rodzinom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań, pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia ofiar przemocy w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę Niebieskiej Karty zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta.

Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Ochrona zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia fizyczne (tzw. uszkodzenia zdrowia somatycznego) i uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenia pomocy medycznej, istotne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć oraz umiejętność rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwość jej występowania,
- poinformowanie osoby, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, o możliwości szukania pomocy,
- wystawienie na prośbę osoby, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie,
- poinformowanie o miejscach i warunkach wykonania obdukcji.

Przedstawiciel ochrony zdrowia uczestniczy w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym, jak również zobowiązany jest do wszczęcia procedury Niebieskiej Karty zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r. w sprawie Niebieskiej Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta.

Policja

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariuszy policji zgodnie z obowiązującym prawem to:

- udzielanie osobie, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielenia pierwszej pomocy,
- zorganizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- podjęcie w razie potrzeby innych niezbędnych czynności zapewniających ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadzenie z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowy, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wezwanie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- przeprowadzenie na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,

- podjęcia działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składanie systematycznych wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- wszczęcie procedury Niebieskiej Karty.

Funkcjonariusze Policji uczestniczą w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Oświata

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodzica oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka krzywdzonego jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwości zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, jest ofiarą przemocy lub przestępstwa, przedstawiciel oświaty powinien podjąć następujące kroki:

- udzielić kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- udzielić informacji o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zorganizować niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci,
- udzielić kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wszcząć procedurę Niebieskiej Karty.

Przedstawiciele oświaty są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gdy aktem przemocy towarzyszy alkohol przedstawiciel GKRPA podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- udziela informacji o formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
- udziela informacji o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczynają procedurę Niebieskiej Karty.

Przedstawiciele GKRP są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkałej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, jednak nie później niż w ciągu 24 godzin.

Zespół interdyscyplinarny lub grupy robocze

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,

- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

6. ANKIETY – WZORY I ANALIZA

6.1. ANKIETA DLA OSÓB DOROSŁYCH

Prosimy o zaznaczenie tylko jednej z możliwych odpowiedzi. Właściwą odpowiedź należy zaznaczyć kółkiem.

Ankieta wykorzystana zostanie przy tworzeniu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Ankieta jest anonimowa

1. Czy kiedykolwiek doświadczył Pan/i przemocy ?

a) fizycznej (m.in. popychanie, policzkowanie, uderzenie, duszenie, kopanie, szarpanie)

- TAK
- NIE

b) psychicznej (m.in. izolacja, wyzwiska, ośmieszanie, groźby, kontrolowanie, krytykowanie, poniżanie)

- TAK
- NIE

c) ekonomicznej (m.in. niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, ograniczenie dostępu do pieniędzy, zmuszanie do proszenia się o „każdy grosz”)

- TAK
- NIE

d) seksualnej (m.in. wymuszanie pożycia seksualnego, zmuszanie do oglądania materiałów pornograficznych, naruszenie intymności)

- TAK
- NIE

e) zaniedbanie (naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich).

- TAK
- NIE

2. Czy kiedykolwiek czuł się Pan/i zagrożony w/w formami przemocy ?

- TAK
- NIE

3. Czy wie Pan/i gdzie można uzyskać pomoc w formie szeroko rozumianego poradnictwa m.in. prawnego, psychologicznego w przypadku bycia ofiarą przemocy bądź bycia świadkiem stosowania przemocy ?

- TAK
- NIE

4. Czy wie Pan/i gdzie szukać pomocy w gminie Pieńsk w przypadku doświadczania przemocy czy też bycia świadkiem przemocy domowej ?

- TAK

- NIE

METRYCZKA

Płeć:

- Kobieta
- Mężczyzna

Wykształcenie:

- podstawowe
- gimnazjalne
- zasadnicze zawodowe
- średnie
- wyższe

Wiek:

- 18-29
- 30-39
- 40-49
- 50-59
- 60 i więcej

Status zawodowy:

- bezrobotny/a
- pracujący/a
- emeryt/rencista
- uczeń/student

Stan cywilny:

- żonaty/ zamężna
- w związku nieformalnym
- rozwiedziony/a
- wdowiec/ wdowa
- kawaler/panna

6.2. ANKIETA DLA UCZNIÓW

Prosimy Was o **zaznaczenie tylko jednej z możliwych odpowiedzi**. Właściwą odpowiedź prosimy zaznaczyć kółkiem.

Dzięki ankiecie chcemy się dowiedzieć czy czujecie się bezpieczni zarówno w życiu codziennym jak i w szkole.

Ankieta jest anonimowa. _Zaznacza **D** jeśli jesteś dziewczynką, **M** jeśli jesteś chłopcem

D M

1. Czy kiedykolwiek byłeś/byłaś kopany/-na, bity/-ta, szarpany/-na, popychany/-na?

- TAK
- NIE

2. Czy kiedykolwiek byłeś/byłaś obrażany/-a, wyśmiewany/-a, wyzywano Ciebie?

- TAK
- NIE

3. Czy czujesz się bezpiecznie na terenie szkoły?

- TAK
- NIE

4. Czy czujesz się bezpieczny/na w życiu codziennym (dom, podwórko)?

- TAK
- NIE

W Programie prezentowane są dane tabelaryczne z zakresu analizowanych problemów oraz dane zebrane z anonimowych ankiet wypełnianych przez mieszkańców gminy. Ankiety były rozprowadzone w gminie i trafiły m.in. do klientów Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pieńsku, interesantów w Urzędzie Miasta i Gminy w Pieńsku, pracowników placówek oświatowych i różnych instytucji; aby zwiększyć ich

dostępność – zostały umieszczone także na stronie internetowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miasta i Gminy. Ankiety były również rozprowadzone w szkołach na terenie miasta i gminy Pieńsk, gdzie dzięki uprzejmości pedagogów i wychowawców uczniowie mogli je wypełnić.

Przeanalizowano łącznie 340 ankiet w tym 186 ankiet wypełnionych przez uczniów klas IV-VIII trzech szkół podstawowych z gminy Pieńsk.

W związku z tym, że ankiety były anonimowe trudno o stwierdzenie, że są w 100% rzetelne i że ankietowani odpowiadali zgodnie z prawdą. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że w ankietach mogą być zawarte dane nieadekwatne do stanu faktycznego. Znaczący to mniej więcej, że ankietowani mogli zataić prawdziwe odpowiedzi. Jednak istotą przeprowadzania wszelkich ankiet tego typu jest przyjęcie ich wyników do wiadomości i w oparciu o pozyskaną wiedzę z nich płynącą podjęcie stosownych działań.

6.3. ANALIZA ANKIET -DOROŚLI MIESZKAŃCY GMINY PIEŃSK

METRYCZKA

Ogólna liczba osób ankietowanych: 154

Liczba kobiet biorących udział w ankiecie: 94

Liczba mężczyzn biorących udział w ankiecie: 60

Wiek	Kobiety	Mężczyźni
18-29	7	4
30-39	29	15
40-49	28	14
50-59	21	19
60 i więcej	9	8
Razem	94	60

Wykształcenie	Kobiety	Mężczyźni
podstawowe	9	15
gimnazjalne	7	1
zawodowe	23	14
średnie	32	17
wyższe	23	13
Razem	94	60

Status zawodowy	Kobiety	Mężczyźni
bezrobotny/a	24	18
pracujący/a	57	32
emeryt/rencista	12	9
uczeń/student	1	1

Razem	94	60
--------------	----	----

Stan cywilny	Kobiety	Mężczyźni
żonaty/zamężna	45	26
w związku nieformalnym	19	7
rozwiedziony/a	11	3
wdowiec/wdowa	9	6
kawaler/panna	10	18
Razem	94	60

W pytaniu pierwszym pytaliśmy ankietowanych czy kiedykolwiek doświadczyli n/w form przemocy

Najwięcej kobiet przyznało, że doznało przemocy psychicznej – 35,11%, najmniej przemocy w formie zaniedbania 9,57 %.

Najwięcej mężczyzn przyznało, że doznało przemocy psychicznej – 40%, najmniej przemocy seksualnej – 5%.

Zarówno mężczyźni jak i kobiety odpowiedzieli, że najczęściej doświadczyli przemocy psychicznej.

Tabela 1.

	KOBIETY	%	MĘŻCZYŹNI	%
Fizycznej				
Tak	25	26,6%	17	28,33%
Nie	69	73,4%	43	71,67%
Psychicznej				
Tak	33	35,11%	24	40 %
Nie	61	64,89%	36	60%
Ekonomicznej				
Tak	24	25,53%	9	15%
Nie	70	74,47%	51	85%
Seksualnej				
Tak	10	10,64%	3	5%
Nie	84	89,36%	57	95%
Zaniedbywanie				
Tak	9	9,57%	7	11,67%
Nie	85		43	71,67%

		90,43%		
Łącznie osób	94	100%	60	100%

W pytaniu drugim pytaliśmy ankietowanych czy kiedykolwiek czuli się zagrożeni w/w formami przemocy. 36,17% badanych kobiet czuło się zagrożonych przemocą, natomiast 63,83% nie czuło takiego zagrożenia.

35% badanych mężczyzn czuło się zagrożonych przemocą, natomiast 65% nie czuło takiego zagrożenia.

Odczucie zagrożenia jest tak subiektywnym doznaniem każdego z ankietowanych, że trudno ocenić czy podany procent badanych jest wysoki czy niski.

Tabela 2.

	KOBIECY		MĘŻCZYŹNI	
Tak	34	36,17%	21	35%
Nie	60	63,83%	39	65%
Razem	94	100%	60	100%

W pytaniu trzecim pytaliśmy ankietowanych czy wiedzą gdzie można uzyskać pomoc w formie szeroko rozumianego poradnictwa m.in. prawnego, psychologicznego w przypadku bycia ofiarą przemocy bądź bycia świadkiem stosowania przemocy. 81,91% badanych kobiet wiedziałyby gdzie szukać pomocy, natomiast 18,09% nie.

90% badanych mężczyzn wiedziałyby gdzie szukać poradnictwa, natomiast 10% nie wie gdzie szukać pomocy w formie poradnictwa.

Cieszy fakt, że tak duży procent badanych, wie gdzie uzyskać pomocy.

Tabela 3.

	KOBIECY		MĘŻCZYŹNI	
Tak	77	81,91%	54	90%
Nie	17	18,09%	6	10%
Razem	94	100%	60	100%

W pytaniu czwartym padło pytanie, czy ankietowani wiedzą gdzie szukać pomocy w gminie Pieńsk w przypadku doświadczania przemocy czy też bycia świadkiem przemocy domowej ?

82,98 % badanych kobiet wiedziałyby gdzie szukać pomocy w gminie Pieńsk, natomiast 18,09% nie.

90% badanych mężczyzn wiedziałyby gdzie szukać poradnictwa w gminie Pieńsk, natomiast 10% nie wie gdzie szukać pomocy na terenie gminy Pieńsk.

Zadowolającym jest fakt, że tak duży procent badanych orientuje się, gdzie można uzyskać pomoc w przypadku doznania przemocy, czy też bycia świadkiem jej stosowania.

Tabela 4.

	KOBIECY	MĘŻCZYŹNI
--	---------	-----------

Tak	78	82,98%	54	90,%
Nie	16	17,02%	6	10%
Razem	94	100%	60	100%

6.4. ANALIZA ANKIET - UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Analizując ankiety wśród uczniów szkół zlokalizowanych na terenie gminy ustalono, że uczniowie zazwyczaj nie spotykali się z aktami przemocy i większość ich odpowiedzi była negatywna -61,83% badanych uczni.

LICZBA ANKIET – 186

Pierwsze pytanie brzmiało: Czy kiedykolwiek byłeś/-byłaś kopany/-na, bity/ta, szarpany/-na, popychany/-na

Tylko 30,3 % badanych dziewcząt odpowiedziało, pozytywnie na zadane pytanie a 69,7 % udzieliło negatywnej odpowiedzi.

47,13 % chłopców udzieliło pozytywnych odpowiedzi udzieliło, a negatywnych 52,87 %

Tabela 1.

	DZIEWCZYNKI		CHŁOPCY	
Tak	30	30,3%	41	47,13%
Nie	69	69,7%	46	52,87%
Razem	99	100%	87	100%

Drugie pytanie brzmiało Czy kiedykolwiek byłeś/byłaś obrażany/-a, wyśmiewany/-a, wyzywano Ciebie?

Dziewczynki udzieliły 52,47 % odpowiedzi twierdzących, a 46,46% odpowiedzi przeczących.

Wśród chłopców odpowiedzi na tak było 67,82 %, a odpowiedzi na nie było 32,18 %

Tabela 2.

	DZIEWCZYNKI		CHŁOPCY	
Tak	53	52,47%	59	67,82%
Nie	46	46,46%	28	32,18%
Razem	99	100%	87	100%

Trzecie pytanie brzmiało: czy czujesz się bezpiecznie na terenie szkoły?

Analizując te pytanie ustalono, że zarówno dziewczynki (86,87 %) jak i chłopcy (65,52%) czują się bezpiecznie na terenie szkoły. Zaledwie 13,13 % dziewcząt i 34,48 % chłopców nie czuje się bezpiecznie na terenie szkoły.

Tabela 3.

	DZIEWCZYNKI		CHŁOPCY	
Tak	86	86,87%	57	65,52%
Nie	13	13,13%	30	34,48%
Razem	99	100%	87	100%

Czwarte pytanie brzmiało: Czy czujesz się bezpieczny/na w życiu codziennym (dom, podwórko)?

Zarówno dziewczynki (95,96 %) jak i chłopcy (94,25%) czują się bezpiecznie w życiu codziennym. Zaledwie 4,4 % dziewcząt i 5,75 % chłopców nie czuje tego bezpieczeństwa.

Tabela 4.

	DZIEWCZYNKI		CHŁOPCY	
Tak	95	95,96%	82	94,25%
Nie	4	4,4%	5	5,75%
Razem	99	100%	87	100%

7. CELE I ZADANIA PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Zwiększenie skuteczności działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Pieńsk.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

CEL I. Profilaktyka i edukacja społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie

Zadanie 1: Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Pieńsk.

Działania:

- a) analiza Niebieskich Kart wpływających do Zespołu Interdyscyplinarnego.
- b) prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komisariat Policji
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Placówki oświatowe

- Punkt Pomocy Rodzinie

Wskaźniki:

- liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty
- liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych
- dane statystyczne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie pozyskane od realizatorów

Zadanie 2: Przeprowadzanie kampanii społecznych mających na celu zmianę świadomości społecznej w postrzeganiu problemu przemocy.**Działania:**

- udział w Ogólnopolskich kampaniach społecznych podejmujących tematykę przemocy
- rozprowadzenie plakatów, ulotek, broszur opisujących mechanizmy przemocy oraz promujących metody wychowawcze bez udziału przemocy.

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Komisariat Policji
- Placówki oświatowe
- Euroregionalne Centrum Kultury i Komunikacji
- Punkt Pomocy Rodzinie

Wskaźniki:

- liczba rozpropagowanych plakatów, ulotek, broszur
- liczba przeprowadzonych kampanii
- liczba kampanii

Zadanie 3: Prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz agresji rówieśniczej na terenie placówek oświatowych**Działania:**

- zapoznajwanie rodziców z dostępnymi formami pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie podczas spotkań.
- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla rodziców w zakresie wzmocnienia kompetencji rodzicielskich, korygowanie postaw wychowawczych, promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.
- prowadzenie zajęć dla uczniów w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej.

Realizatorzy:

- Placówki oświatowe

Wskaźniki:

- liczba spotkań z rodzicami
- liczba rodziców objętych pomocą indywidualną
- liczba przeprowadzonych zajęć dla uczniów
- liczba uczniów uczestniczących w tych zajęciach

CEL II. Działania w zakresie ochrony i udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie

Zadanie 1: Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Działania:

- a) poradnictwo socjalne, psychologiczne, pedagogiczne, medyczne, prawne.
- b) praca socjalna.
- c) wsparcie materialne.
- d) realizacja procedury Niebieskiej Karty.
- e) pomoc psychologiczna i terapeutyczna dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- f) w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka zapewnienie bezpieczeństwa w trybie artykułu 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- g) zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy w rodzinie poprzez kierowanie do specjalistycznych ośrodków wsparcia.

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komisariat Policji
- Placówki oświatowe
- Placówki służby zdrowia
- Punkt Pomocy Rodzinie

Wskaźniki:

- liczba osób objętych poradnictwem
- liczba udzielonych porad
- liczba osób objętych pomocą finansową
- liczba rodzin objętych pracą socjalną
- liczba osób korzystających z terapii
- liczba osób skierowanych do specjalistycznych ośrodków wsparcia
- liczba dzieci odebranych z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie

Zadanie 2: Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy przez osoby doświadczające przemocy.

Działania:

- a) rozpowszechnianie ulotek w których będą znajdować się praktyczne wskazówki dotyczące możliwości uzyskania pomocy i wsparcia oraz numery telefonów do instytucji w których można uzyskać pomoc
- b) umieszczenie na stronie internetowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej informacji o możliwościach i formach uzyskania pomocy przez osoby doświadczające przemocy.

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Policja
- Placówki oświatowe
- Placówki służby zdrowia
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wskaźniki:

- liczba opracowanych, rozpowszechnionych materiałów informacyjnych
- liczba umieszczanych ogłoszeń na stronie internetowej

CEL III. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Zadanie 1: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Działania:

- a) informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy, o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- b) współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu w zakresie realizacji Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie
- c) kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w w/w programie.
- d) zgłaszanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywających alkoholu do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komisariat Policji
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Placówki służby zdrowia
- Punkt Pomocy Rodzinie

Wskaźniki:

- liczba osób skierowanych do udziału w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie
- liczba osób, które ukończyły Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie
- liczba sporządzonych formularzy - Niebieska Karta Część D (sporządzana z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc)
- liczba wniosków o spowodowanie leczenia odwykowego skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych

Zadanie 2: Izolowanie osób stosujących przemoc w rodzinie od osób doświadczających przemocy.

Działania:

- a) zatrzymanie osób stosujących przemoc w rodzinie w związku z popełnieniem przestępstwa znęcania się nad rodziną.
- b) wydanie przez funkcjonariuszy policji nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie.
- c) występowanie do sądu o zastosowanie wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie środków zapobiegawczych, takich jak: dozór policji, zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą, zakaz zbliżania się do niej na ściśle określoną odległość, nakaz opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu, tymczasowe aresztowanie.

Realizatorzy:

- Komisariat Policji

Wskaźniki:

- liczba zatrzymań sprawców przemocy w rodzinie w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa znęcania się
- liczba zastosowanych przez funkcjonariuszy policji nakazów opuszczenia mieszkania oraz zakazów zbliżania się do osób pokrzywdzonych
- liczba zastosowanych przez prokuratora środków zapobiegawczych

CEL IV. Profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy

Zadanie 1: Podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc.

Działania:

- a) szkolenia, kursy, konferencje
- b) samokształcenie

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Miejsko Gminny-Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komisariat Policji
- Placówki oświatowe
- Punkt Pomocy Rodzinie

Wskaźniki:

- liczba szkoleń dotyczących przemocy w rodzinie – dla służb danego resortu
- liczba osób biorących udział w szkoleniach

Zadanie 2: Doskonalenie współpracy służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

- a) organizowanie spotkań i prac Zespołu Interdyscyplinarnego
- b) wymiana informacji i doświadczeń między podmiotami realizującymi procedurę Niebieskie Karty.

Realizatorzy:

- Zespół Interdyscyplinarny
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komisariat Policji
- Placówki oświatowe
- Placówki służby zdrowia
- Punkt Pomocy Rodzinie

Wskaźniki:

- liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego

8. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie realizacji programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji programu podmioty składają do dnia 31 marca każdego roku do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego.

9. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026 będą w szczególności środki pozyskiwane z budżetu gminy.

Zadania Programu mogą być również finansowane z innych źródeł w ramach programów wspólnotowych Unii Europejskiej oraz dotacji konkursowych.

Przewodniczący
Rady Miejskiej

Lukasz Brodziak

